

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atassats 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50.
Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 1'50.

UN ERROR JUDICIAL.

LA TORNADA DE 'N BORRÁS.—Entrevista de marit y muller en la cunya de la familia Call. (Vegis 1' article.)

UN ERROR JUDICIAL.

A Fransa y Europa entera s'han ocupat del assumpto, i qual té major interès pera nosaltres per tractarse de un compatriota, que ha sofert durant tres anys las conseqüèncias de un fatal error de la justícia. Condemnat a mort, si s'hagués arribat a cumplir la sentència, no hi hauria hagut medi de reparar l'equivocació comesa.

Pero donem compte dels fets.

LO CRIM DE PETIT CONDOM.

A últims de maig de 1887, tres espanyols anomenats Guillomet, Rusel y Vilarrubia, concebiren la idea de robar y assessorar al masover de Petit Condom, a tres kilòmetres de Narbona. Prèviament se reuniren darrera de las tapias del cementiri: dos testimonis van veurels, y dos testimonis més varen trobarlos més tart, camí de la masia.

Guillomet y Rusel entraren dintre de la casa, fingint demanar treball; Vilarrubia se quedà a fora a vigilar. Los dos de dintre exigiren diners: lo masover Pradies respongué que no n tenia y desde aquell moment s'entaulà una lluita. Al remor de la brega, baixà la esposa del masover ab un xusso, ferí de la mà a Rusel, y aquest, després d'enfonzarli un ganivet en las entranyas que la deixà morta, escapà de la casa. Guillomet continuava havéntselas ab lo masover, y l deixà també per mort cubert de feridas, dient:—Ja n t'è prou.

A la matinada següent los treballadors acudiren a la masia. Pradies, mal ferit, los tirà la clau per la finestra fins llavors no s' descobrí l'atentat de que havia sigut víctima Pradies declarà que dos espanyols se li havían ficat a casa: que sa esposa, avants de morir n' havia ferit un, y que recordava únicament que aquest era ros y picat de verola.

EN BUSCA DELS ASSESSINS.

La població estava consternada. La gendarmeria s'posà en moviment, y gracias al ganivet de que Guillomet s'havia servit, se trobà la pista dels assessins. Sis días després Guillomet y Vilarrubia eran detinguts al Pertús, quan se disposavan a passar la frontera d'Espanya En quan a Rosel, havent preparat en va una coartada, logrà escapar-se. Y com constava que ls malfactors havían sigut tres, tot era buscar al tercer.

S'acusà primer a un tal Porta, company de Guillomet; pero aquest demostrà que l dia del crim estava malalt y feya llit. Faltava donchs una víctima y s'prengué per tal a

JOSEPH BORRÁS.

¿Quí era Borrás? Un treballador honrat, que feya tres anys vivia en lo país sense haver donat may res que dir. No obstant, las circunstancias de ser cusí de Guillomet y de haver treballat ab ell llargas temporadas, pogueren més que tots los bons antecedents que l'assistian.

Signé detingut, traslladat a la presó y la opinió pública s donà per satisfeta de que hagués caygut lo tercer assessin en poder de la justícia. Desde llavors se donà per indiscutible que Joseph Borrás, y ningú més qu' ell, era lo culpable.

En va aquest alegava que si ho hagués sigut hauria fugit: se li responia que ls grans criminals no fugen may. En va explicava ell ahont havia passat lo temps, hora per hora l dia del crim: aixó era una coartada qu' ell havia preparat ab los seus parents, per lliurar-se del patibul. Creure qu' ell era culpable era l'Evangelí.

Per últim, lo presentaren al masover Pradies, qu' estava agonisant, y aquest, ja casi sense coneixements, pronuncià la paraula:—Joseph, Joseph!...

Aixó bastà perque l' opinió pública digués:—Lo moribundo l' ha reconegut desde son llit de mort, Joseph Borrás, y ningú més que Joseph Borrás, es l' assessin.

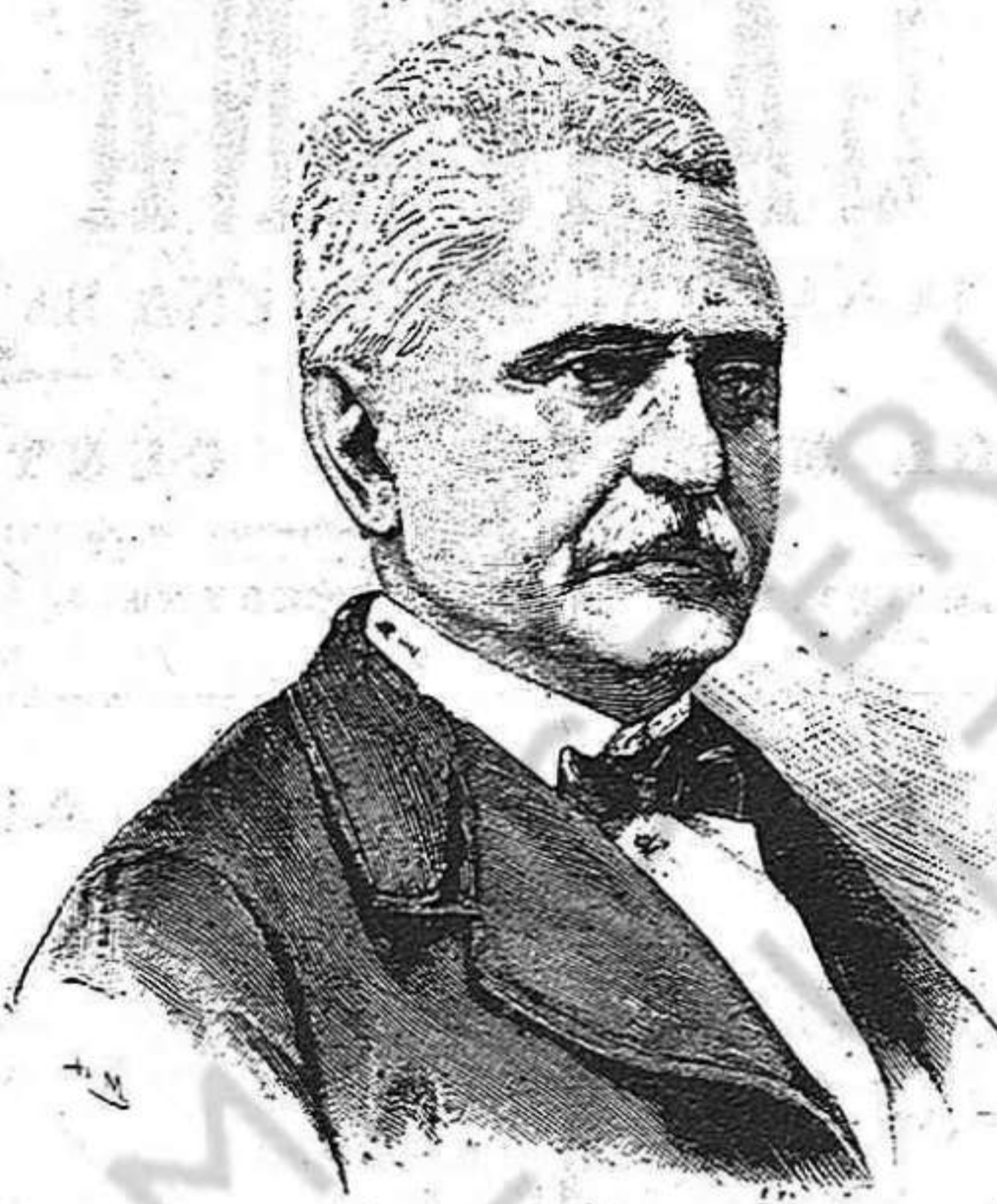
¿Per qué l masover pronuncià la paraula Joseph? Senzillament, per una obsessió intel·lectual: feya días que no sentia parlar de ningú més que de Joseph Borrás, y acabà per creure que l públic tenia rahó. Quan li posaren al davant no estava en situació de reconeixè'l. Pochs moments després del careig, moria.

Sobre aquesta base tan débil, se formulà la tremenda acusació. Ni Joseph Borrás es ros ni està picat de verola; ni tenia cap ferida, com la que devia haverli causat la masovera. A pesar de tot, l' opinió estava cada día més empenyada en acusarlo, y l Jurat acabà per declarar qu' era culpable, imposantli l tribunal de dret la pena de mort. Figürinse quí martiri per un home honrat é ignocent.

UN ANGEL TUTELAR.

Per incidents que ocorregueren en l' acte de la vista, puig un dels criminals Vilarrubia, s'horripilà de que a Borrás, sent ignocent com era, se l'condemnès a mort, hi hagué qui comensà a parlar de que s' havia comés un error judicial.

Fou aquest lo senador Marcou, qui desde aquell moment prengué a pit lo treball de desvaner aquell error funest, tant més quan las llágrimas de la esposa del acusat li revelaban la ignocencia de aquell infelís.

LO SENADOR MARCOU.

Pero Marcou, advocat distingit, que durant l'imperi cumplí l seu desterro a Barcelona y que reconeix a Espanya com una segona patria y als espanyols com a veraders germans; Marcou hagué de fer tres anys d'esforços colossals, bregant ab la tossuderia del fiscal, empenyat en sostenir lo fallo, y ab la indiferencia del ministeri de Justicia de París, ahont no feyan cabal de la memoria per ell presentada, en la qual establia clarament la ignocencia del seu patrocinat.

Entre tant aquest se consumia en la presó. Haventli sigut conmutada la pena de mort per la de cadena perpétua, ja estava a punt de ser enviat a la Guyana, ahont hauria sucumbit de rabia y de dolor, quan lo pas del president de la República per aquell país, sigué causa de que se suspengués la marxa dels presidaris.

En aquell entremetij sigué cambiat lo ministre de Justicia, y ls traballs realitzats pèl senador Marcou meresqueren l'atenció del govern. La ignocencia de Borrás sigué reconeguda. Lo presidari recobrà la llibertat. Lo grabat que reproduhim de *Le Journal illustré*, dona una idea de aquest drama commovedor. Representa l moment en que Borrás arriba de la presó, a la cuyna de la familia Call, ahont s' havia recullit sa desolada esposa, abrassantse ab aquesta plé d'efusió.

GENERCISITAT DELS Francesos.

Borrás, durant lo seu amarch cautiveri, perdé tot lo que posehia: uns 6,000 franchs estolvians céntim sobre céntim. Perdé més, perdé la salut, víctima del roséch que l consumia. A pesar de no haver cumplert 30 anys encare, quan sortí de la presó, semblava un vell.

La nació francesa s' ha conmogut y son molts los periódichs que s' han apresurat a obrir suscripcions, per acudir en auxili de aquell home tant desventurat com simpálich. Personalitats il·lustres, com lo gran escriptor Dumas, li han enviat son óbol, acompanyat de cartas eloqüents consolantlo, y l'govern se mostra inclinat a concedirli una respectable indemnización en metálich.

Es, en tots conceptes, molt digna la conducta de la noble nació francesa, envers nostre compatriota. Un error es lamentable; pero quan tothom s'apressura a repararlo es menos de sentir. Borrás, per altra part, ha mostrat una actitud digna: no ha exhalat ni una queixa, limitantse a donar las gracias més sentidas als poders del Estat y principalment al digne President de la República per havérseli otorgat justícia.

Lo senador Marcou s' ha fet digne dels més calurosos elogis, per l'activitat y la energia que ha sabut desplegar en la defensa de un ignocent; y en quant a l' esposa de Borrás, totas las donas l' admiran per l' abnegació extraordinaria de que ha donat probas durant tres anys de llytas y contrarietats, fins a poder dir, a la fas del mon:—Lo meu marit es un honrat treballador. Y jo m' enorgulleixo de ser la seva dona.

Los zorrillistas sembla que s' disposin a adoptar una actitud més conforme ab l' época present, prescindint de intransigencias revolucionarias sistematizadas, si s' adopta l projecte de amnistia y s' crea una situació verdaderament democrática.

A lo menos en aquest sentit s' expressa *El País*, órgan autorisat de la fracció zorrillista.

Aquest dia deya textualment: «que l partit democràta progressista seguiria ab en Martos una conducta análoga a la que han seguit Castelar y l partit possibilista ab en Sagasta.»

Prescindint de la personalitat de n Martos, que ja desde temps antich portia desgracia a tothom que s' hi arriema, creyem que la evolució dels zorrillistas es més patriótica y sera més fecunda en resultats que la estéril actitud revolucionaria, cada día més inútil y menos acomodada a las actuals necessitats del país.

Quan tots los elements republicans estiguin en lo camp de la legalitat, vindrà l hora d' entendre'ns.

Y desde l punt que tinguem una base de inteligencia, farem més en pro de la República ab un dia, que no ara ab una serie d' anys de discordancias y de tirar cada hù pèl seu costat.

L' emperador de Alemania demana que s' augmentin las forsas militars; pero l Parlament s' hi oposa.

Y l' emperador no adme contrarietats de certa especie, y ja aménassa ab suprimir lo Parlament y abolir lo sufragi universal.

Y viva la frescura! La frescura al istiu es un gran alivio.

Pero, vamos a veure: segons com vajan las cosas, entre l' emperador y l seu poble pot obrirse un abisme inconmensurable. Y quan vinga l hora de las castanyas ¿qui guanyarà? ¿Lo poble ó l' emperador?

Del poble de ahont surten los vots, surten també ls soldats que sostenen l' imperi. Aixís donchs, bé podria succhir que l dia que l' emperador necessités soldats, los alemanys li diguessen:—Veurás, mestre, si vols soldats, engéndrate'ls.

Es la contesta que s' mereix lo governant que quan una lley del país lo destorba, pren lo partit de suprimirla.

Está bé que l bisbe de Zamora, que a més de bisbe es senador, demani a cada punt que l govern fassa respectar los días festius.

Pero estaria millor que la Iglesia, en lloch de acudir al govern, que res pot fer en aquest assumpto, prengués un partit més eficaz. Lo partit de pagar los jornals a tots los que necessitan treballar lo diumenje pera guanyarse las caixaladas.

Pero no temin, aixó no ho farà may. Massa que ho diu lo refrán: «Una cosa es predicar y otra dar trigo.»

Catalunya té 40 diputats al Congrés. Donchs al votarse una esmena eminentment proteccionista, inspirada en los sentiments de la terra catalana, únicament 12 diputats dels 40 que conta Catalunya van votar en favor de la esmena citada.

Los 28 diputats restants, ó no eran al Congrés ó van abstenirse.

¡Pobra Catalunya!

Pero m' hi equivocat al dir que Catalunya tenia 40 diputats al Congrés. Catalunya en rigor no n' hi té cap. Los 40 que portan la representació de districtes catalans, no son elegits per Catalunya, sino pèl govern mateix qu' es qui fa las eleccions.

Aixís donchs, los 12 que han votat l' esmena proteccionista han fet més de lo que devian.

La República francesa ha sigut la primera nació d' Europa que ha reconegut a la República del Brasil. Las Repúblicas se troban, que las montanyas no.

Diu un telegrama:

«*El Standard* defiende a lord Salisbury, a propósito de la cuestión de Africa, diciendo que ha querido estrechar las relaciones de Inglaterra con Alemania.»

¡Pobra Africa! Li han caragolat una corda al coll, y mientras Alemania estira per un costat, Inglaterra estira per l' altre.

Aquesta es l' única manera que tenen los dos colossos de estrechar... las relaciones. Y tant com extrenyen!

Los legitimistas francesos s' han reunint com cada any en una fonda de París, pera cantar las glorias de la monarquia absoluta, y atacar ab virulencia als Orleáns.

La República consent de bon grat aquests espectacles que li serveixen de diversió.

Per home felis, D. Manuel Girona.
 Ell, quan era alcalde, tenia un projecte per aixugar lo Deute del Ajuntament de Barcelona. Era una idea senzillissima. Figúrinse que consistia en vendre's lo pas-seig central de la Gran-via, y construhirhi casas.
 —D' aquesta manera—deya ell—la ciutat encare hi guanyaria, porque en lloch de un carrer ne tendria dos.

Ara qu' es senador, té també un projecte molt bonich pera saivar la Hisenda espanyola.
 La idea es també encantadora per la seva senzillés. Està reduhida á estancar la sal, la pólvora y la dinamita.
 Una persona que coneix molt al famos capitalista, gran estancador de pessetas, feya 'l judici de aquest projecte ab las següents paraulas textuales:
 —No sé si ab aixó dels estanchs se lograria aliviar á la hisenda; lo que si pot assegurar-se, es que D. Manuel tindria un medi excelent per colècar estanqueras.

A l' exposició canina de Madrid hi ha hagut lo que no va haverhi á la Exposició de Bellas Arts. Un gos va ser premiat ab medalla de honor.
 Entre 'ls artistas la tal medalla va deixar de concedirse per no haverse presentat cap quadro ni escultura ab mérit suficient per obtenirla.
 Conseqüencia lógica é immediata.
 En aquest pais més val ser gos que artista.

En Romero Robledo, apenas s' ha parlat de cólera, ja ha dit que 's preparava per anarse'n a fer un viaje al extranger.
 Si una cosa bona tenen los microbis del cólera es aquesta: la de que fan fugir als microbis de la política

Una de aquellas pedras de Valencia que ha sigut montada en or per un carca entussiasta de Barcelona, de que parlavam la senmana passada, ha sigut regalada al mar-ques de Cerralbo.
 Quan ho sápigam 'l de las húngaras es capás de fer la maleta y venirse'n á Espanya. Sols pèl gust de que l'ape-dreguin y 'ls seus admiradors li muntin las pedras en or.
 Sempre n' hi donarian per cada una, á qualsevol casa d' empenyos, la décima part de lo que varen donarli del Toisó, vulgo l' As d' oros.

Deya aquest dia un telégrama de Madrid:
 «Han comensat á desinfectarse alguns edificis púb-lichs, entre ells lo palau del Congrés.»
 Ja 'ls juro desde ara que la desinfecció no haurá sigut completa.
 Perque ho sigués, seria necessari practicar unas bo-nas fumigacions democráticas.
 Y aixó no será possible ni 's veurán los resultats, fins qu' estiga ben encés lo sufragi universal.

Lo Sr. Baró, al visitar Pobla de Rugat, va prometre enviar á aquells vehins una bona partida de gallinas. Y va cumplir la seva paraula.
 Y jo que 'm creya que contra 'l cólera lo millor era mostrarse ben seré.
 Lo director de Sanitat pensa de molt distinta manera, y en lloch de enviarlos valents, los envia gallinas.

A Valencia va ocrorrer un cas de cólera, y quan més alarmat estava tothom, va venirse en coneixement de que la víctima havia menjat... ¿que dirian?
 ¿Pebrots y tomatechs? No, senyors. Havia fet una ju-guesca de que 's menjaria un plat de moscas. ¡Y va menjárselas!
 ¡Qué bruto y qué brut!
 Presservatiu contra aquesta classe de cólera: un bon espantamoscas. Y 'l mànech pèl que se las menja.

Deya ab orgull un correliigionari de 'n Rius y Tanlet:
 —Desenganyis: si 'l cólera hagués vingut en temps dels conservadors, ja hauria oc sionat un sens fi de des-gracias. Ha vingut en temps de 'n Sagasta y ha fet poli-tica fusionista, mostrantse sumament benigne.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA.—Na-ne-ta.
2. ANAGRAMA.—Ignes Genis.
3. TRENCA-CLOSCAS.—Lo castell dels tres dragóns.
4. GEROGLÍFICH.—Com menos feyna, més cessants.

Han endavinat totes las solucions los ciudadáns Pau Bu-inaga y Antón dels Corns: n' han endavinadas 3. Un que s' espera, Modista cara y J. M. E.; 2, D. Codolar Puig y Pa-quita, y 1 no més, Mala Anima.

XARADA.

Quan veig la seva figura
 me fá pensar, salamer,
 que vosté dugas-tercera
 en la mar de la hermosura.

Y com que la vestidura
 la porta sempre á la hu-trés
 es probable que promés,
 dintre poch tindrá vosté,
 y si per sort total té
 ha de lluhir encare més.

NOY CABO.

ANAGRAMA.

L' altre día un gros merlot
 dins de un tot se va ficar,
 no se li veyá la tot
 y de un tiro 'l vaig matar.

SALDONI DE VALLCARCA.

TRENCA-CLOSCAS.

D. E. N.
 Carré de S. Sevè vuit.
 MÁLAGA.

Formar ab aquestas lletras lo nom de un gran novelista.

M. GILÁ FIGUERAS.

TERS DE SÍLABAS

Las tres columnas vertical y horizontal, tres noms de dona distints.

XANIGOTS.

GEROGLÍFICH.

ID—ID

JARAK BEN HAMED.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciudadáns Pigirini, J. Cabadet, Un home prim, Joseph, Pep y C., Enrich, Vicentó, Giné (a) Herru de casa, J. Aran, P. de la frescura, Tabatot, Llorito Real y Salabrujas.—Lo que 'ns envian aquesta se-mana no fa per casa.

Ciudadáns Pep Galleda, Mayet, Vicentó, M. F. de C., J. Alamaliv, Llangosta, A. Tilop, J. Trompeta, A. Palleja, J. P. de Vidreras, Do-semege, E. Sunvé y S. Lopez y Saldoni de Val'carca.—Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá J. Bach: La poesia es molt fluijeta.—A. A. (Palleja): Las noticias perque n' fém cabal han de venir firmadas.—J. Piquel: La poesia esta bé; pero 'm sembla que 'l final hauria de guarnirse una mica.—E. Guanyabens: Un millio de gracias.—Mut Xerraire: Lo de aquesta senmana va bé.—Gestus II: Lo que 'ns remet es molt fluij. La poesia té una idea; pero la forma no es acceptable.—Mariano: Publicarém los epigramas.—J. M. P. Podran anar algunas cantare-llas.—Un de Reu: L' article una mica arreglat podra insertarse.—Bernat Xinxola: No 'ns fa felis: es bastant insustancial.

LOPEZ, Editor.—Hambra del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso Arch del Teatro 21 v 92.

FRUYTA DEL TEMPS.

Un arreglo fet a temps

que ha desarreglat a: quest mestre.

Un que comensa valencia, y ningú sab com s' acabarà.